

foreliggende Lovforslag; jeg skal senere komme til at omtale, at jeg ikke troer, det, som han anførte om Tilstanden ligetil 1660, forholdes sig ganske rigtigt. Det blev udtalt af det Udvalg, der i forrige Sæssion var nedsat over dette Forslag, at det var en Mangel, naar et Forslag af den Natur ikke kom fra Regjeringen, og jeg troer rigtignok, at man ganske maa billige denne Udtalelse, da man kan vente, at Regjeringen mere vil tage Hensyn til, hvorledes Tilstanden tidligere har været, at den vil søge at forbinde det Nye med det Gamle paa en lempeligere Maade, og at den ikke vil gaae ind paa at give Love, hvortil der ikke føles nogen virkelig Trang i Folket. Jeg troer, at vi bør see til ikke at komme til at give Love, hvortil der ikke har hystret sig nogen særdeles Trang; men hvad er det da nu for en Trang, der er hos Befolkningen til Deelagtighed i Valget af Præster? Det kan ikke være den Trang, som mange Enkelte kunne føle til netop i deres Sogn at faae den Præst, som de specielt ønske, thi der vil være saamange forskellige Meninger, at man let vil indsee, at det er en Umulighed at fyldestgjøre en saadan Trang. Det Gæst, som jeg troer lader sig opnaae for den største Deel af et Sogns Medlemmer, er at slippe for at faae en Præst, som de ikke ønske, og jeg kan i den Henseende ganske henholde mig til, hvad der i forrige Sæssion blev udtalt af den ærede Rigsdagsmand for Ribe Amts 4de Valgkreds (Termanen). Jeg troer, at han dengang udtalte, hvad de enkelte Menigheder kunde opnaae med Hensyn til Ansættelse af Præster, og jeg skal, idet jeg støtter Forslaget, naar det bliver indskrænket dertil, anføre, at det efter min Mening netop er det Forhold, der tidligere fandt Sted, inden Folket mistede sin gamle Forsatning. I Midten af det 17de Aarhundrede havde Menighederne netop en saadan Nægtelsesret. Det forholdes sig nemlig ikke saaledes, som af Rigsdagsmanden for Ribe Amts 5te Valgkreds (Høgsbro) i forrige Sæssion blev udtalt, at den Bestemmelse, der findes i Christian den 5tes Lov om en Nægtelsesret for Menighederne, aldrig kom til Udvælselse. Bestemmelsen, som findes i Christian den 5tes Lov, er kun en Lovliggjørelse af den factiske Til-

stand i den nærmest foregaaende Tid. Forholdet var det, at en Candidat fik, som det hed, Tilladelse til at lade sig høre til et bestemt Kald, og han fik ikke Kaldet, naar Menigheden ikke fandt, at han havde tilstrækkelige Gaver og Dygtighed. Jeg har seet mangfoldige Breve angaaende saadanne Sager, og i de fleste af dem findes der tilføjet den Betegnelse: „Derfor Bønderne hans Gaver befalder.“ Der findes mange Exempler paa, at vedkommende Lehnsmænd eller Biskop, som havde kaldet en Præst imod Menighedens Nægtelse, er bleven idømt Bøder og det temmelig strenge Bøder for at have gjort et saadant Overgreb. Efter hvad jeg saaledes har anført, er det min Mening, at vi baade ville opnaae det Naturlige og det Heldige, naar vi gik tilbage til denne gamle Skik og søgte at indføre en saadan Nægtelsesret for Menighederne. Hvorledes denne nærmere skulde ordnes, skal jeg ikke videre udtale mig om; det er jo en mindre væsentlig Sag, hvorvidt der skal foreslaaes 3 eller 1, eller om man overhovedet vil give Menigheden en Nægtelsesret visse Gange eller en almindelig Nægtelsesret; alt dette er underordnede Spørgsmaal, som man, naar man først var enig om Principet, let kunde blive enig om.

Med Hensyn til det Forslag, som her foreligger, da er det min Mening, at det i den Form, det har, ikke er meget heldigt affattet. Der findes mange Ting i det, som deels ere meget uthdelige og deels som jeg synes det ikke kan gaae an at bestemme. Som Ting af den sidste Art skal jeg kun nævne een, nemlig at den Valgte skal betale Reiseomkostninger for dem, der ikke vælges. Derfor man imidlertid vil nærme sig noget til det Forslag, som jeg har fremsat, vil dette jo kunne bortfalde, da der jo ikke saa vil blive Tale om et Valg paa den Maade, som nu er foreslaaet. Der er et Par enkelte Ting, som jeg endnu vil gjøre opmærksom paa. Der staaer f. Ex. saaledes i § 2: „Biskoppen tilstiller uophødelig den vedkommende Provst Underretning derom.“ Naar man nærmere vil undersøge, hvorom det er, saa sager man ud, at det er 4 Præsters Navne og Opholdssted, Talen er om; dette vil